

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.497/2025/15. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. január 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Miskolci Törvényszék 2025. április 30. napján kihirdetett 6.B.5/2024/69. számú ítéletét megváltoztatja.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 25 (huszonöt) évre mérsékli.

A lefoglalás megszüntetésével érintett, a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.99/2024. tételszám alatt bevételezett, és tárgyletként kezelni rendelt bűnjelek közül:

- az 1. szám alatt nyilvántartott botot tanúl részére rendeli kiadni,
- a 2., 10., 27. és 28. szám alatt nyilvántartott DNS-maradványok, elemi szálak, és szörképlet megsemmisítését rendeli el,
- a 34. szám alatt nyilvántartott hullazsák lefoglalása megszüntetésére, és további kezelésére vonatkozó rendelkezést mellőzi,

A lefoglalás megszüntetésével érintett, és tárgyletként kezelni rendelt, a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál a Bj.100/2024. tételszám alatt bevételezett 53-63. sorszám alatti és a Bj.103/2024. tételszám alatt bevételezett 66-85. sorszám alatti bűnjelek megsemmisítését rendeli el.

A lefoglalás megszüntetésével érintett, és tárgyletként kezelni rendelt, a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalánál a Bj.101/2024. tételszám alatt kezelt 64. sorszám alatt nyilvántartott, a Bj.106/2024. tételszám alatt kezelt 92. sorszám alatt nyilvántartott, és a Bj.107/2024. tételszám alatt kezelt 93. sorszám alatt nyilvántartott kamerafelvételeket tartalmazó adathordozókat az iratok részeként rendeli kezelni.

A Miskolci Törvényszék Bj.108/2024. tételszám alatt kezelt 94. sorszám alatt nyilvántartott 5 db. hajminta megsemmisítését rendeli el.

Figyelmezteti a kiadni rendelt dolgok átvételére jogosult vagyoni érdekelteket, ha a határozat közlésétől számított 3 (három) hónapon belül nem veszik át azokat, akkor az állam tulajdonába kerülnek.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 27.167 (huszonhét-ezer-egyszázhatvanhét) Forint büntügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével a 2022. december 23. napjától előzetes fogvatartásban lévő Terheltl vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdése, (2) bekezdés b), d), k) pont] és magánlaksértés büntetében [Btk. 221. § (2) bekezdés a) pont]. Ezért halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre, valamint 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetésből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben állapította meg. A törvényszék ítéletében rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, valamint a büntügyi költség viseléséről.

[2] Az ítéletet az ügyészség tudomásul vette, ellene a vádlott enyhítésért, a védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.330/2024/6. számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat alaposan megvizsgálta és okszerűen értékelte, indokolási kötelezettségét teljesítve számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el és melyeket nem talált hitelt érdemlőnek a mérlegelő tevékenysége során. Nem tévedett, amikor elsődlegesen a vádlott

nyomozás kezdeti szakaszában tett tényfeltáró jellegű beismerő vallomásaira alapította a tényállást. A törvényszék meggyőző érvekkel vetette el azon vádlotti védekezést, hogy kényszer és fenyegetés hatására, illetve gyógyszer okozta tudatborulás állapotában, szándékán és akaratán kívül cselekedett.

[4] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, csak kis részben – a magánlaksértés vonatkozásában előterjesztett magánindítvány tekintetében – hiányos, ezen részbeni megalapozatlanság az ügyiratok tartalma alapján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 593. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel kiküszöbölhető, azaz a tényállásban szükséges rögzíteni, hogy tanúl, a sértett hozzátartozója magánlaksértés büntette miatt hatályos magánindítványt terjesztett elő.

[5] Az irányadó tényállás alapján helytálló a vádlott bűnösségére vont következtetés, a védő felmentését célzó fellebbezése az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, ami a tényállás megalapozottsága miatt nem vezethet eredményre. A vádlotti cselekmény jogi minősítése az anyagi jogszabályoknak megfelelő, a jogi indokolás hibátlan. Büntethetőségi akadály nem áll fent, az elfogadott aggálymentes igazságügyi elmeorvoszakértői vélemény szerint a cselekmény idején a vádlott személyiségzavara ellenére beszámítási képessége birtokában volt, kóros szűkült tudatállapot sem állt fent nála.

[6] Büntetés kiszabása körében az irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket a törvényszék döntően helyesen vette számba. A fogvatartás ideje alatt jelentkező mentális, pszichés problémák és a fiatal felnőtt életkorhoz való közelség azonban a vádlott javára enyhítő körülményként nem értékelhető. A fiatal felnőtt életkort a cselekmény elkövetésekor a vádlott jóval meghaladta, ezért mellőzni szükséges az indokolásból a [266] bekezdés második mondatát. Az életfogytig tartó szabadságvesztés és a maximális tartamú közügyek gyakorlásától eltiltás tetтарыos, a büntetési célok elérésére alkalmas és a büntetés-kiszabási elveknek megfelelő, az egyéniesítést is kifejezésre juttató büntetések. Jól ítélte meg a törvényszék, hogy az egyéni és az általános megelőzés szempontjainak érvényre juttatása a társadalom védelme érdekében csakis határozatlan tartamú szabadságvesztés kiszabásával érhető el. A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjának 30 évben való megállapítása a vádlott büntetlen előéletére és megbánó magatartására tekintettel megfelelő. Az ítélet egyéb rendelkezései a jogszabályoknak szintén megfelelnek azzal, hogy a lefoglalás megszüntetésével és kiadásával érintett bűnjelekkel kapcsolatban a Be. 321. § (5a) bekezdésében írt kioktatást tartalmaznia kell az ítéletnek, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla nyilvános ülésen hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[7] A védő fellebbezése írásbeli indokolásában az elsőfokú eljárás során előterjesztett érveit előadva arra hivatkozott, hogy a vádlott uzsorakölcsönt vett fel, melyet nem tudott visszafizetni, ezért a kölcsönt folyósító tanú biztatására és fizikai ráhatására, általa begyógyszerezve, a családját féltve követte el a bűncselekményt. A bűncselekmény elkövetését nem tagadta, de ezen körülmények befolyásolták a cselekménye felismerésében és a szándékosság átláthatóságában. A vádlott ezért a bűncselekményt kényszer és fenyegetés

hatása alatt követte el, mely a Btk. 19. §-a alapján büntethetőséget kizáró ok, ezért elsődlegesen a felmentését indítványozta.

[8] Amennyiben ezt nem osztaná a másodfokú bíróság, nyomatékos enyhítő körülményként kérte figyelembe venni az időmúlást, a védece büntetlen előéletét, valamint azt is, hogy védece mélyszegénységben élve próbálta tisztességgel nevelni három kiskorú gyermekét, ezért másodlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

[9] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[10] A nyilvános ülésen a védő az írásban benyújtott fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta, az ügyészség írásban benyújtott írásbeli átiratával egyezően nyilatkozott, a vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozata szerint a bűncselekmény elkövetését megbánta.

[11] Az ítéltábla a bejelentett védői fellebbezésre figyelemmel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésre.

[12] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b) és d) pontok], amely az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné. A fellebbezésekben erre hivatkozás egyébként nem volt.

[13] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[14] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azt is jelenti, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, vagy szakértői véleményre, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás, vagy vallomásrész alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie; attól – megalapozott tényállás esetén – akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve: az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019.B.9.).

[15] A törvényszék nagyrészt megalapozott tényállást állapított meg, melyet az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által vizsgált bizonyítékok tartalma és ténybeli következtetés alapján pontosítja. Ennek elsődleges indoka, hogy a sértett által elszenvedett sérülések keletkezésének lehetséges mechanizmusát a törvényszék egyrészt a bizonyítékként elfogadott igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltakkal részben ellentétesen rögzítette, másfelől a tényállásban rögzített igazságügyi orvosszakértői megállapítások nem ténybeli, hanem bizonyíték értékelést jelentenek. Kizárólag a vádlott által – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapított – megvalósított bántalmazás, illetve azzal ok-okozati összefüggésben létrejött sérülések vonatkozásában tett *ténymegállapítások* tartozhatnak a felülbírálat során is irányadó történeti tényállásba. Ezért nem része a tényállásnak az igazságügyi szakvéleménnyel egyezően feltételes módon megfogalmazott sérülések lehetséges keletkezési mechanizmusainak leírása.

[16] Ezen túlmenően a törvényszék ítéletszerkesztési hiba következtében a tényállásban a bizonyíték értékelő tevékenységének leíró részébe tartozó indokolási elemeket rögzített. Ezek nem a vád tárgyává tett múltban lejárt eseményeket, történéseket tartalmazzak, hanem azok az ítéletnek a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írt részének felelnek meg. Másrészt a történeti tényállásban számos ismétlődő megállapítás is szerepel, ami a közérthetőség követelményét is sérti, illetve a tényállás önellentmondást is tartalmaz.

[17] Mindezen részbeni megalapozatlanságot kiküszöbölve az ítéltábla a tényállást az alábbiak szerint helyesbíti:

[18] 1./ Az elsőfokú ítélet [28] bekezdését kiegészíti: Ekkor Terhelt1 vádlott *tanúlné sértettet a dulakodás során több alkalommal kézzel és lábbal megütötte, majd őt a jobb kezében tartott késsel több alkalommal nyaki tájékon megszúrta.*

2./ A [30] bekezdését teljes egészében *mellőzi.*

A [28] bekezdés kiegészítése és a [30] bekezdés mellőzése azért vált szükségessé, mivel azok egyfelől ellentétben álltak a [49] bekezdésben foglaltakkal, másfelől nem feleltek meg az ügyiratok tartalmának, ugyanis az igazságügyi orvosszakértő a 2024. november 25. napján

tartott tárgyaláson történő meghallgatása során – miként a nyomozás során előterjesztett írásbeli szakvéleményében is – egyértelműen állást foglalt abban, hogy a sértettet ért sérülések közül először a tompa behatás okozta sérülések, majd ezt követően a metszések, szúrások okozta sérülések alakultak ki, mely megállapításának a szakértő kellő magyarázatát is adta a személyes meghallgatása során (Miskolci Törvényszék 6.B.5/2024/58. számú tárgyalási jegyzőkönyv 12. oldal).

[19] 3./ A [36] bekezdését helyesbíti: A jobb oldali 2-es, 3-as, 4-es, 5-ös, 6-os, 7-es bordák szegycsonti végéhez közeli hosszanti sorozatbordatörése *legalább közepes erejű, két rendbeli tompa erőbehatásra jött létre.*

4./ A [37] bekezdését helyesbíti: A bal oldalon a 2-es, 3-as, 4-es bordák szegycsonti végeinek hosszanti sorozatbordatörése *legalább közepes erejű, tompa erőbehatásra alakult ki, amely sérülés túlélés esetén 8 napon túli gyógytartamúnak minősül.*

5./ A [39] bekezdését helyesbíti: A bordatörések összességében számos, a mellkasra több irányból ható, *legalább közepes erejű tompa erőbehatásra keletkeztek.*

A [36], [37] és [39] bekezdésben írtak fentiek szerinti helyesbítése azért volt szükséges, mivel a történeti tényállásban kerülni kell a vagylagosságra, kétértelműségekre történő utalást, a bizonytalanságokat hordozó megállapításokat. Többféle lehetséges történés közül az in dubio pro reo elvének alkalmazásával a terhelte nézve legkedvezőbbet kell rögzíteni.

[20] 6./ A [46] bekezdését az alábbiak szerint helyesbíti: A vérvesztés nem percek alatt következett be, azaz a nyaki sérülések elszenvedése után a néhai sértett hely és helyzetváltoztató mozgásra is képes volt. A halálhoz vezető kórfolyamat a sérülések elszenvedése után *10-30 perc hosszan is elhúzódhatott, mivel a sértettnél az agysorvadás mellett jelentős agyvizenyő is kialakult.* (Ezen helyesbítés szintén az egyértelműség követelménye miatt vált szükségessé, emellett e bekezdés utolsó mondatának egy része nem is a történeti események leírását tartalmazza, hanem az bizonyíték értékelésnek, mérlegelésnek felel meg.)

[21] 7./ A [47] bekezdésének egy része szintén a bizonyítékok értékelése körébe tartozik, ezért a másodfokú bíróság annak nagyobb részét mellőzi, és azt ekként helyesbíti: *A vádlott általi bántalmazás önmagában elhúzódó módon következett be.*

[22] 8./ Az [50] bekezdést ekként egészíti ki: A halált okozó nyaki sérülések azonnali, helyszíni orvosi ellátása esetén lett volna reális esély a néhai sértett életének a *helyszínen történő* megmentésére.

[23] 9./ Az [51] bekezdésből mellőzi az 'aktív' védekezési sérülésre történő utalást, mivel szakértő igazságügyi orvosszakértő a tárgyaláson történő meghallgatása során módosította az írásban előterjesztett szakértői véleményében írtakat és egyértelműen állást foglalt abban, hogy a sértettnél a passzív védekezési sérüléseken kívül aktív védekezési

sérülést nem találtak (Miskolci Törvényszék 6.B.5/2024/58. számú tárgyalási jegyzőkönyv 16. oldal).

[24] 10./ az [52] – [55] bekezdésében rögzítetteket mellőzi a tényállásból és azt a bizonyíték-értékelő tevékenységét leíró indokolási résznek tekinti, mivel e bekezdések egyrészt az elhunyt sértett vizsgálata során készült igazságügyi orvosszakértő megállapításainak ismertetését foglalják magukban, mely a fentebb írtak alapján az ítélet bizonyíték értékelő indokolási részébe tartozik, másrészt az elszenvedett sérülések rögzítésére a [35] bekezdésében már tételesen sor került.

[25] 11./Az [58]-[64] bekezdéseit a másodfokú bíróság mellőzi, mivel azok közül az [58] bekezdésében írtak egyfelől a [36], [37], [38] bekezdésében írtak megisméltése, másfelől a szakértői vélemény ismertetése; az [59] bekezdésben írtak az igazságügyi orvosszakértői vélemény megisméltése, illetve az abban foglaltakat a [45] bekezdés már tartalmazza; a [60]-[64] bekezdések pedig az elhunyt sértett vizsgálata során készült igazságügyi orvosszakértői megállapításainak ismertetését foglalják magában, illetve a [62] bekezdésben írtak a [48] bekezdésében rögzítettek kiterjedtebb megisméltését takarják; emellett a [64] bekezdés a bizonyítékok értékelése körébe tartozik.

[26] 12./ Szintén bizonytalanságot hordoz a [65] bekezdés második sorában írt „lehetett” kifejezés, ezért az mellőzésre szorult és e bekezdés helyesen az alábbi: *A fenti sérülések közül a szúrt, metszett sérüléseket létrehozó elkövetési eszköz életlen, egyélű eszköz volt, ami minimálisan 12-14 mm-es pengeszélességgel rendelkezett.*

[27] 13./ A [66] bekezdés megállapítását akként helyesbíti, hogy *„A sértett a cselekmény során nem szenvedett el szexuális jellegű bántalmazást.”*.

[28] 14./ Mivel a történeti tényállásban a múltban lezajlott események, jelenségek, történések leírását kell rögzíteni, ezért a [67] bekezdés első mondatát az alábbiak szerint helyesbíti: *tanúIné sértett sorsszerű, természetes okú megbetegedésekben szenvedett, ezek:*

[29] Az így kiegészített, helyesbített tényállás immáron mentessé vált a Be. 590. §-ában írt hibáktól és hiányosságoktól, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében a határozatát a másodfokú bíróság e javított tényállásra alapította.

[30] A másodfokú bíróság itt tartja szükségesnek kitérni arra, hogy a magánindítvány joghatályosságára vonatkozó ténymegállapítás az ítéleti tényállásnak – azaz a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja szerinti történeti tényállásnak – nem szükségszerű eleme, mivel a magánindítvány léte nem a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos, a bűncselekmény

elemeit és minősítését megalapozó történeti tény, hanem a magánindítvány büntethetőségi akadály jellegének megfelelően az annak előterjesztésére jogosult akaratától függően bekövetkező eljárási tény (BH2025.5.). Ehhez képes a magánindítvány joghatályosságát illető ítéleti megállapítás nem a tényállás része, hanem a jogi következtetésként a jogi indokolás körébe tartozik (Kúria Bfv.I.92/2024/9., BH2021.280). A magánindítvány joghatályos volta jogkérdés, a magánindítvány előterjesztésére vonatkozó ténymegállapítások alapján levont jogi következtetés, melyre nem vonatkozik a tényálláshoz kötöttség (Kúria Bfv.II.721/2020., BH2021.65.).

[31] Mivel azonban a magánindítvány joghatályosságának megítéléshez szükséges tények – így a magánindítvány tényleges előterjesztés dátumának – rögzítése elmaradt, ezért a jogi indokolás kiegészítésre szorult azzal, hogy a Btk. 31. § (4) bekezdés és Btk. 231. § (2) bekezdés szerinti magánindítvány előterjesztésére Bábas László – a néhai Bábas Lászlóné sértett fia által – 2023. november 03. napján került sor, ami a Be. 378. § (3) és (4) bekezdései alapján joghatályosnak tekintendő (nyomozati iratok II. kötet 6/a. oldal).

[32] A másodfokú bíróság a törvényszék ítéleti indokolása kapcsán rámutat arra, hogy a Be. 451. § (5) bekezdése alapján a határozat indokolásának a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat kell tartalmaznia.

[33] A Be. 561. § (3) bekezdés a) – f) pontja rögzíti az ügydöntő határozat indokolásának részeit, melyet a Be. 564. § (4) bekezdése bűnösséget megállapító ítélet esetén azzal egészít ki, hogy az ítélet indokolása tartalmazza

- a) büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, vagy ezek mellőzése esetén e döntés indokait, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével,
- b) ha a bíróság a büntetés kiszabásakor enyhítő körülményként figyelembe vette a büntetőeljárás elhúzódását, akkor az erre való utalást is.

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletének [69]-[79] bekezdéseiben írtak (perttörténeti adatok) az indokolás a fenti jogszabályi rendelkezésekben írt tartalmi elemeinek nem feleltethetők meg, így ezen bekezdések az ítéletből mellőzésre szorultak.

[2] Megállapítható továbbá, hogy a törvényszék ítéletének indoklása során a [76]-[82] bekezdésében és a [236]-[241] bekezdésében rögzítettek a tényállásban megállapítottak megismétlése, ezért ezen bekezdéseket szintén mellőzi a másodfokú bíróság, mivel az ítéleti indokolás megszövegezése során a szakszerűség, közérthetőség és átláthatóság érdekében törekedni kell a már rögzítettek megállapítások indokolatlan megismétlésének elkerülésére. Emellett a [239] bekezdésben rögzítettek ellentétesek az igazságügyi orvosszakértő megállapításával, egyben a tényállás [49] bekezdésében írtakkal is.

[3] Úgy szintén, a [83]-[85] bekezdések szintén nem képezik a Be. 561. § (3) bekezdés a)-f) pontjában írtak nyomán az ügydöntő határozat indokolásának részét, melyek szintén mellőzésre szorultak.

[4] Az elsőfokon eljáró bíróságnak a Be. 163. § (1), (2) és (3) bekezdésében írt ügyfelfelderítési kötelezettségének eleget tett, a lehetőségekhez képest nagy alaposággal vizsgálta a vádlott és a sértett életvitelét, a bűncselekményt megelőző időszak eseményeit, valamint a vádbeli eseményeket is. A vád tárgyává tett cselekménynek szemtanúja nem volt, ezért nagy jelentőséggel bírt a vádlott nyomozás során gyanúsítottként tett beismerő vallomása, melyet utóbb elfogadható indok nélkül több alkalommal, egymásnak ellentmondóan is megváltoztatott, mely módosított vallomásait az objektív adatok, így a helyszín jellemzői, a tárgyi bizonyítékok és nem vitásan a terhelt sérüléseit rögzítő igazságügyi boncjegyzőkönyv, valamint orvosszakértői vélemény megcáfolták. A bíróság e bizonyítékok alapos értékelésével állapította meg a tényállást, meggyőző indokolást adva arra nézve, hogy a cselekmény csakis a tényállásban rögzített módon, időben történhetett meg, valamint miért vetette el a vádlott azon védekezését, hogy begyógyszerezve, uzsoratartozás miatt fennálló kényszerhelyzetben cselekedve követte el a bűncselekményt. Az elsőfokú ítéletben előadott indokolás olyan részletes, hogy kiegészítése ebben a körben nem szükséges.

[5] A bíróság bizonyíték-értékelő tevékenysége kizárólag a poligráfus vizsgálat vonatkozásában, az ítéletet [216]-[218] bekezdésében rögzített részében pontosítandók. A nyomozati szakaszban elvégzett műszeres vallomásellenőrzés (poligráfus vizsgálat) eredményét rögzítő okirat ugyanis nem minősül bizonyítéknak, mint ahogy maga a vizsgálat sem.

[6] A Be. 165. § a) -f) pontjai taxatív felsorolja a bizonyítás eszközeit, melyek között a műszeres vallomásellenőrzés nem szerepel, mivel nem bizonyítási eszköz, így nem hordozhat bizonyítékot sem maga a vizsgálat, illetve a vizsgálatról készült okirat. A műszeres vallomásellenőrzés, mint eljárási cselekmény kizárólag a nyomozás során alkalmazható [Be. 212. § (1) bekezdés], célja pedig a nyomozó hatóság orientálása az esetleges további bizonyítási cselekmények elvégzése érdekében, nem pedig a közvetlen bizonyítékszerzés. Bár a Be. 212. § (2) bekezdése lehetővé teszi a műszeres vallomás ellenőrzés során eljáró szaktanácsadók tanúként történő kihallgatását, azonban ez sem irányulhat a terhelt szavahihetőségének mérlegelésére, nem vonható be a terhelt vallomásának mérlegelési körébe, mert az a Be. 165. §-ában foglalt rendelkezés megkerülését jelentené. Jelen esetben ugyanakkor szaktanácsadó kihallgatására sem került sor. A vizsgálat eredménye tehát sem közvetlen, de közvetett és származékos bizonyítékot sem képezhet (Győri Ítéltábla Bhar.38/2024/4., Szegedi Ítéltábla Bf.527/2023/22., Győri Ítéltábla Bf.66/2021/10.). Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából mellőzi a poligráfus vizsgálat eredményének értékelésére vonatkozó megállapításokat tartalmazó [216]-[218] bekezdéseket.

[7] Az ítéltábla egyetértett a bíróságnak a védői bizonyítási indítvány elutasítása kapcsán kifejtettekkel (elsőfokú ítélet [223] bekezdése). A meghallgatni kért tanúk közvetlenül a bűncselekmény vonatkozásában érdemi információval nem tudtak volna szolgálni, meghallgatásuk ezért indokolatlan lett volna.

[8] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és cselekményének jogi minősítése is kifogástalan [Be. 590. § (5) bekezdés c) pont]. A törvényszék helytállóan minősítette a súlyosabb, élet elleni cselekményt a Btk. 160. § (1) és (2) bekezdés b), d) és k) pontjai szerint minősülő nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel, a bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének.

[9] Kellő részletességgel adott számot az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a vádlott ölési cselekménye miatt tekinthető különös kegyetlenséggel elkövetettnek, részletesen felsorolva annak alanyi és tárgyi oldalról felmerülő szempontjait, továbbá miért tekinthető nyereségvágyból, valamint idős koránál fogva védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetettnek.

[10] A 3/2013. számú BJE határozat iránymutatásai szerinti, jelen ügyben is feltárható alanyi és tárgyi tényezőkből okszerű következtetés vonható a vádlott egyenes ölési szándékára. Az elkövetéshez használt eszköz, a támadott testtájak, a kitartó szándékú bántalmazás, a sérülések nagyobb száma, a kifejtett erőbehatások rendbelisége és intenzitása, valamint a súlyos sérülések alapján egyértelmű, hogy a vádlott a sértett életét ki akarta oltani, ugyanezen körülmények mellett megalapozott következtetést lehet vonni az emberiességi, erkölcsi szempontok egyértelmű semmibevétele folytán a büntett kirívó, kegyetlen jellegére, ezáltal a vádlott embertelenségére is (BH2007. 34).

[11] Emellett az ítéltábla - osztva a törvényszék érvelését - megállapíthatónak tartotta egyrészt a Btk. 160. § (2) bekezdés b) pontjában írt nyereségvágyból elkövetést, mivel a vádlottat a cselekménye elkövetése során általa elismerten nehéz anyagi helyzete motiválta, valamint az elhunyt sértett által lakott lakrészben tartott helyszíni szemle során rögzítettek által alátámasztva a vádlott értéktárgyak után kutatott (nyomozati iratok III. kötet). Másrészt a Btk. 160. § (2) bekezdés k) pontjának első fordulatában írt minősítő körülmény is fennáll, mert a sértett nem kifejezetten fogyatékoságánál fogva, hanem életkorából fakadóan minősült védekezésre korlátozottan képes személynek. A cselekmény idején 74 éves sértett életkorát a tényállás egyértelműen tartalmazza, aki e mellett több, természetes okú megbetegedésben szenvedett és rendszeres orvosi kezelés alatt állt. Vitathatatlan, hogy a jóval fiatalabb, fizikális erőfölényben is lévő vádlott eszközös, durva bántalmazása mellett az időskor felső határa közelében járó sértett - noha megpróbált, ám - nem volt megfelelő mértékben képes a védekezésre.

[12] A másodfokú bíróság abban is egyetértett a törvényszékkal, hogy a vádlott cselekménye a fenti minősítő körülmények szerinti emberölés büntette mellett halmazatban a Btk. 221. § (2) bekezdés a) pontja szerinti magánlaksértés büntettként is értékelendő. A két bűncselekmény bűnhalmazata ugyanis valódi. A vádlott a sértett tudta, akarata ellenére jutott be az általa lakott lezárt ajtókkal, kerítéssel körbevett ingatlanra a kerítésen átmászva, a vádlotti vallomás szerint éjfélét követően. E bűncselekmény már a vádlott általi „bemenetellel” befejezetté vált (BH2000.478.).

[13] Az ítéltábla Be. 590. § (5) bekezdés d) pontja alapján vizsgálta a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést, mely során megállapítható, hogy az elsőfokon eljáró bíróság alapvetően helyesen feltárta az irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket, azok – a fellebbviteli főügyészség átiratában írtakkal egyetértve - kisebb mértékben pontosítandók. Így a fogvatartás ideje alatt jelentkező mentális, pszichés problémák, valamint a fiatal felnőtt korhoz való közelség a vádlott javára enyhítő körülményként nem tekinthető, ezért mellőzi az ítélet [266] bekezdésének második mondatát. Emellett a [270] bekezdésben írtakat annyiban kell pontosítani, hogy helyesen az ilyen bűncselekmények országos elszaporodottsága vehető súlyosító körülményként figyelembe, ugyanis meggyeszertert érintően ilyen megállapítás nem tehető és az köztudomás szerint sem igazolt (Kúria 56. BK vélemény III.11. pont, Legfőbb Ügyészség: Tájékoztató a bűnözés 2022. évi adatairól 19. számú tábla).

[14] A büntetést a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez is. A bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összességükben kell értékelni, nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[15] A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990 AB határozat).

[16] A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethez, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tettearányosságot, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. Az egyéniesítés azonban nem sértheti a bírói gyakorlat egységének elvét, amely a jogbiztonság és a törvény előtti egyenlőség szempontjából alapvető. Ennek megfelelően a hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. Az egyes bűncselekmények természetéhez és a súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézetteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét (23/2014. (VII. 15.) AB határozat III. rész 42. bekezdés).

[17] Az ítéltábla kiemeli, hogy a vádlott cselekményében megnyilvánuló brutalitás, figyelemmel a lakókörnyezet biztonságára, amely a közbiztonságot is érinti, olyan fokú társadalomra veszélyességet hordoz, amely a büntetések enyhítését nem tette lehetővé, ezért a

feltárt enyhítő körülmények ellenére is indokoltnak tartotta a vádlottal szemben a határozatlan, életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását.

[18] A Btk. 43. § (1) bekezdése értelmében az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásakor ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, akkor annak legkorábbi időpontját legalább 25, legfeljebb 40 évben állapítja meg.

[19] A 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról (a továbbiakban: Bv.tv.) 188. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésnek a bíróság által meghatározott tartamát letöltötte, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

[20] Az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a feltételes szabadság lehetőségével kapcsolatosan a bíróságnak a feltárt bűnösségi körülményeket, az elkövető veszélyességét, a bűncselekmény jellegét különös gondossággal kell összevetnie a büntetési célokkal és a büntetés kiszabásának elveivel. A több okból is súlyosabban minősülő, a társadalom megdöbbenését is kiváltó ölési cselekményeknél a társadalom hatékony védelmét szem előtt tartva különös gonddal kell vizsgálni a szabad életbe való visszatérés lehetőségének időpontját. Tény, hogy jelen ügyben a kiemelkedő tárgyi súlyú, többszörösen súlyosabban minősülő emberölési cselekményt követte el az akkor 26 éves vádlott és a fentebb indokoltak szerint ezért a legsúlyosabb büntetés kiszabása indokolt is vele szemben, ugyanakkor a másodfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a Btk. 43. § (1) és (2) bekezdésében írt kereten belül 25 év tartamú, a legszigorúbb fegyház fokozatú szabadságvesztés letöltése szükséges ahhoz, hogy a büntetlen előéletű, cselekményét megbánó, annak elkövetésekor 26 éves életkorú vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség foka oly csekélyé váljon, ami már nem jelenthet reális fenyegetettséget a társadalom számára.

[21] Törvényesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdések közül az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a bűnügyi költségről, ezek vonatkozásában a Be. 590. § (7) bekezdésében foglaltak rendelkezés szükségessége nem merült fel.

[22] Ugyanakkor a bűnjeleket érintően az elsőfokú ítélet pontosítandó, mivel az elhunyt sértett otthonában tartott helyszíni szemle során készült jegyzőkönyvből és fényképmellékletéből megállapítható (nyomozati iratok III. kötet 3., 43-45. oldal), hogy a lakóház bejárati lépcsőjének támasztva feltalálásra és lefoglalásra került kb. 90 cm hosszúságú fa bot (Bj.99/2024. számú bűnjeljegyzék 1. tétel) az elhunyt sértett tulajdonát képezte, ezért azt a bíróság a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja és Be. 321. § (1) bekezdése alapján az elhunyt sértett fia részére rendelte kiadni.

[23] A helyszíni szemle során a lakóingatlan különböző részein, valamint az elhunyt sértett vizsgálata során rögzített DNS maradványok, hajminta, elemi szálak, festékminták, lábnyomtöredék, illetve talajminta (Bj.99/2024. számú bűnjeljegyzék 2,10, 27., 28., 53-63 és 66-85. tétele, Bj. 108/2024. számú bűnjeljegyzék 94. tétele) bűnjelek közül a törvényszék elmulasztott rendelkezni a Bj.108/2024. szám alatt nyilvántartott 94. tételszám alatti 5 db hajminta további sorsáról. Az elhunyt sértett testének tárolása, szállítása céljából használt hullazsák (34. tétel) vonatkozásában pedig megállapítható, hogy az le nem foglalt bűnjelnek minősül [11/2003. (V.08.) IM-BM-PM együttes rendelet 1. § (1b) bekezdés], ezért a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem kell rendelkezni a lefoglalásának megszüntetéséről. Ugyanakkor ezen bűnjelek bíróság általi tárgyletként történő őrzésére nincs lehetőség, mivel a nyomozó hatóság által rögzített különböző minták vonatkozásában későbbi vizsgálatukat negatívan befolyásoló külső hatásoktól megóvó bíróság általi tárolása nem megoldható [12/2016. (V.04.) BM rendelet 11. §], másrészt a hullazsákot érintően nem indokolt, ezért e bűnjelek megsemmisítését rendelte az ítéltábla.

[24] A nyomozó hatóság által a bűncselekmény felderítése során az ügyel összefüggésben a helyszín közelében lévő lefoglalt és adathordozóra (DVD lemezekre) kimentett, bizonyítékot is hordozó kamerafelvételeket érintően megállapítható, hogy azok tárolása az ügyiratok mellett megoldható, így annak részeként rendeli kezelni [11/2003. (V.08) IM-BM-PM együttes rendelet 1. § (1) és (1a) bekezdés, 67. §, BH.2008.296].

[25] Az ítéltábla a 2023. évi XCVII. törvény 82. §-ával 2024. március 1-i hatállyal módosított Be. 321. § (5a) bekezdésére figyelemmel hívta fel az érintetteket a részére kiadni rendelt bűnjelek három hónapon belül történő átvételére, illetve annak elmaradása következményeire.

[26] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja és Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az egyéb helyes és törvényes rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[27] Az ítéltábla a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetését követően is előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe való beszámításáról.

[28] A másodfokú eljárás során a kirendelt védő munkájával felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdésére figyelemmel a fellebbezés részbeni eredményessége miatt a Magyar Állam viseli.

[29] A másodfokú bíróság döntése nem ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletéhez képest, ezért határozata ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel másodfellebbezésnek nincs helye.

Debrecen, 2026. január 21.

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s. k.
a tanács elnöke

Dr. Sörös László s. k.
előadó bíró

Dr. Toma Attila s. k.
bíró

Záradék:

A Miskolci Törvényszék 6.B.5/2024/69. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.497/2025/15. számú másodfokú határozatában írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. január 21.

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s. k.
a tanács elnöke